

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **11/03/2026**

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

Pilot illerde uygulamaya geçirilen bitki koruma ürünleri satış ve kayıt sisteminde yetkili bayiler çeşitli sorunlar yaşamaktadır. Üretim yapan çiftçilerin önemli bir kısmının ÇKS kayıtlarında yalnızca ana ürün olarak çoğunlukla buğday, arpa vb. yer almaktadır. Bunun yanında bağ, bahçe, sebze üretimi, meyve ağaçları ve küçük ölçekli tarımsal faaliyetlerin de mevcuttur.

Ancak mevcut sistem uygulamalarında; ÇKS'de kayıtlı olmayan ürünler ve alanlar için bitki koruma ürünü satışı ve sistem kaydı yapılamamaktadır. Üretim olmasına rağmen resmi kayıt yokluğu nedeniyle, ürün bazlı dar ruhsatlı ilaçların çıkışı yapılamamaktadır. SMS doğrulaması, ürün-zararlı-aktif madde eşleştirmesinin her ürün için ayrı ayrı yapılması gibi uygulamalar satış süresini uzatmakta ve pratikte işlemez hâle getirmektedir. Bu durum karşında yetkili bayiler satış kaybı ve stok zararı yaşarken, çiftçiler de kayıt dışına yönelmek durumunda kalmaktadır. Sistemsel kısıtlar nedeniyle bu satışların kayda alınamaması, sorumluluğun da bayilerin üzerinde kalmasına sebep olmaktadır.

Bu çerçevede;

- 1- ÇKS kaydı bulunmayan ancak fiilen üretim yaptığı beyan edilen kişiler için, bayi sorumluluğu ve taahhüdü esas alınarak kontrollü satış ve kayıt imkânı tanınması için yapılacak bir çalışma var mıdır?
- 2- Mevcut sistemde her ürün için ayrı ayrı yapılan giriş süreçlerinin daha basit olmasına yönelik ve dar ruhsatlı ürünler için, beyan ve bayi onayı esaslı alternatif bir kayıt yöntemi planlamayı düşünüyor musunuz?
- 3- Bayilerin stoklarında bulunan ve iadesi mümkün olmayan dar ruhsatlı ürünlerin satılamaz hâle gelerek ekonomik zarara dönüşmesine sebebiyet vermemek adına önlem almayı düşünüyor musunuz?
- 4- Kayıt dışılığı azaltmak, çiftçinin ilaca erişimini zorlaştırmamak, yetkili bayileri mağdur etmeden denetimi sürdürülebilir kılmak ve tarımsal üretimin devamlılığını korumak için bayinin mesleki sorumluluğunu esas alan bir düzenleme yapmayı planlıyor musunuz?